

Posudek bakalářské práce

Město a příroda

Autorka: Jana Tupá

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Katedra teorie kultury (Kulturologie)

2012

Vedoucí práce: PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.

Oponent: PhDr. Miloslav Lapka, CSc.

Obecně: Předkládaná bakalářská práce v rozsahu 41 stran textu se zabývá velmi širokým tématem města a přírody, které hrozí bezbřehostí a kompilací bez jasného metodologického plánu. Jak k tématu přistoupit. Toho si bylo autorka zřejmě vědoma a tak se snaží přijít s konceptem vnitřní přírody. Lze jen litovat, že zůstalo u nápadu, aniž by byl dale rozveden – viz připomínky. Další slibný koncept vnitřní přírody jako věčného a neuskutečnitelného návratu se objevuje až v závěru práce a je také nevyužitý.

Zaměření a cíle práce: Ve své práci jsem se tedy zaměřila na vztah města a přírody uvnitř města, na *vnitřní přírodu*, a jeho proměnu v průběhu lidských dějin. Cílem mé práce je zmapovat proměny vnímání města a přírody, zejména vnitřní přírody, jejich vztahu, především z pohledu filosofické antropologie (str. 7-8).

Kriticky:

- Anglický abstrakt je naprosto nevyhovující, neexistující slova, rozhozený text, alespoň v mojí verzi. Jaké metody jsou v práci použity? Proč o nich není v textu zmínka?
- Je jistě obtížné směstnat do dvou stránek vývoj vztahu člověk – příroda, přesto zde mnoho chybí, když už mluvíme o postupné nadvládě člověka nad přírodou, alespoň za zmínku by stála kritika křesťanství, jak ji provedl Lynn White.
- Citace na konci odstavců jsou dosti zavádějící, viz často citovaný Eugen Fink.
- V práci jsou některé neobratné formulace např. na str. 8 „bez nichž bych si na téma takové hloubky nikdy neodvážila“ a tvrzení na str. 37 porovnávající dosažení cílů práce s metodologickými problémy kulturologie. “Výsledný obraz vztahu města a přírody, který se mi podařilo vytvořit, je tak, stejně jako obor kulturologie, syntézou poznatků z jednotlivých oborů...”

Kritické připomínky k diskusi a pro další práci autorky

- Metodologicky chápu, že se práce hlásí, a to právem, ke kulturologii. Pročítáním této práce však nabývám dojmu, že jakákoli interdisciplinarita rovná se kulturologie. To je však velmi zkrácený obraz, se kterým by ostatní obory jen těžko souhlasily.
- Autorka požívá pojem „vnitřní příroda“ pro označení přírody v organismu města, především zahrad.
- Tento koncept by mohl být zajímavý, vyžaduje ovšem daleko hlubší promýšlení. S pojmem vnitřní příroda se setkáváme např. v pojetí inscape – landscape, (Pierre Dansereau, u nás Václav Cílek, vnitřní příroda Josefa Šmajse atd.), nebo v pojetí endogenní x exogenní zdroje, vnitřní příroda evokuje psychologické rozměry osobnosti, existují eseje zabývající se mojí vnitřní přírodou. To neuvádím samoúčelně, ale ze dvou hledisek, která by mohla být autorce užitečná: 1. Vnitřní příroda se většinou vymezuje v protikladu k přírodě vnější 2. Vnitřní přírodu je třeba v práci více definovat jako koncept, zdá se, že intuitivně se autorka přiklání ke konceptu vnitřní přírody ve městě jako kontroly. Existují však přinejmenším koncepty vnitřní přírody – zahrady – také jako setkávání, dialogu kultury a přírody nebo jako tolerance přírody.

Oceňuji části filozofický rozměr zahrad, (přesto bylo by dobré odlišovat, co jsou vyjádření autorky a citace Eugena Finka) a kapitolu 3, kde se podařilo na malém prostoru vysledovat proměny vztahu člověka a oné vnitřní přírody od velkolepých antických plánů, přes obraz ráje ranně středověkých klášterů až po objevení přírody v barokních zahradách a opět velkolepé plány zahradních měst.

Následující pasáž považuji za klíčovou k pochopení smyslu práce, proto ji ocituji.

“Problém přírody a člověka se v současném světě klade s novou naléhavostí, kdy víme, že ztotožnění nelze dosáhnout, ale neustále je přezkoumávána původní zkušenost. Přesto je vědomí ztracené nevinnosti neodbytné a rozhodující. Nezbyvá nám, než přírodu simulovat tím, co máme k dispozici. Snažíme se být obklopeni přírodou, ale pokud neopustíme město (civilizaci), nemůžeme s ní splynout. Představa ráje nás neopouští, ale návrat je nemožný”.

Bohužel se nepodařilo zcela jasně jít po této slibné cestě. Domnívám se, že o proměnách vztahu k vnitřní přírodě se dozvídáme málo, více se dozvídáme o proměnách vnitřní přírody ve městě.

Závěr:

Předkládaná bakalářská práce Jany Tupé město a příroda splňuje z větší části požadavky kladené na tento typ prací, s historicko – estetickou a filozofickou literaturou pracuje adekvátně k tématu. Oceňuji snahu o uchopení problematiky jako přístup k vnitřní přírodě města na příkladě zahrad. Cíle práce se podařilo většinou naplnit. Z uvedených důvodů doporučuji práci k obhajobě s navrhovaným celkovým hodnocením dobře, s předpokladem, že se autorka vyrovná s kritickými připomínkami.

V Praze a Českých Budějovicích, 11. 6. 2012

PhDr. Miloslav Lapka, CSc.

FFUK Praha a EF JU v ČB.